

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 5.

Oktober 1956.

54. årgang

Redigert av Aasulv Løddesøl.

SØKNAD OM STATSBI DRAG OG FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 1957.

Det norske myrselskap har sendt Landbruksdepartementet følgende søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin:

Til
Landbruksdepartementet,

Oslo.

Det norske myrselskap søker herved ærbødigst om statsbidrag for budsjetterminen 1. juli 1957—30. juni 1958, stort

kr. 236.000,00

til selskapets ordinære virksomhet.

Som bilag følger vedlagt:

1. Forslag til driftsbudsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1957.
2. Forslag til driftsbudsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og for spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for 1957.
3. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag for 1956.
4. Det norske myrselskaps årsmelding og regnskap for kalenderåret 1955.
5. Avskrift av skrivelse av 14. juli 1956 til Landbruksdepartementet vedkommende nye stillinger i Myrselskapet.

Glimt fra arbeidet i 1956.

Retningslinjene for Myrselskapets arbeid i inneværende kalenderår er trukket opp i selskapets søknad om statsbidrag datert 30. august 1955 (bilag 3). Vi skal ikke gjenta retningslinjene her, men derimot — ganske kort — gi noen få glimt fra sommerens arbeidsoppgaver. Når dette skrives, er vi midt inne i travleste sesongen hva markarbeidet angår, og en fullstendig melding om sommerens undersøkelser kan derfor ikke gis før ved nyttårsskiftet.

1. *Brenntorvdriften og jordvernarbeidet.*

Det har i år vært produsert maskintorv ved hjelp av tre såkalte «enmannsmaskiner», som har ambulert mellom flere myrer i Østfold og Oppland fylker. Det har lyktes for eierne av disse maskiner å sikre seg avsetningskontrakter på torven, mens andre tidligere produsenter av maskintorv som hadde planlagt å sette i gang drift i år, måtte oppgi planene p. gr. a. manglende salgskontrakter. A/S Torvbrikett ved Aspedammen i Østfold har også hatt vanskeligheter med å skaffe seg bindende salgskontrakter for større kvanta torvbriketter, men har likevel satt i gang produksjon i mindre målestokk. Torvbrikettfabrikken ble for øvrig sterkt skadet av brann i desember 1955, og driften i år har vært hemmet p. gr. a. skadene ved brannen. På tross av de vanskelige avsetningsforhold vil det allikevel bli produsert noe mer maskinelt fremstilt torvbrensel i år enn i fjor.

Når det gjelder produksjonen av stikktorv i de brenselfattige kystdistriktene på Vestlandet og i Nord-Norge, så har vi inntrykk av at torvstikkingen har pågått i noenlunde samme omfang som forrige år. De stigende brenselpriser burde for øvrig tilsi at produksjonen ble noe større enn i fjor også av stikktorv. Hvorvidt dette er tilfelle vil imidlertid først den fullstendige brenntorvstatistikk som utarbeides senere på høsten kunne fortelle.

Av myrundersøkelser og andre undersøkelser vedkommende jordvernsaker, eksempelvis anlegg av torvtransportveger til fjerntliggende torvmyrer og planlegging av avløpskanaler o. l. for nye brenntorvanlegg med formål å hindre jordødeleggende brenntorvdrift, så er slike undersøkelser fremdeles like aktuelle i et stort antall av kystbygdene vest- og nordpå.

Hva den beredskapsmessige side ved brenntorvproduksjonen angår, så har denne etter Myrselskapets oppfatning ikke fått den støtte fra det offentlige i form av avsetningskontrakter, garantier, minstepriser eller annen form for sikret salg av produktene som man kunne ha ventet. Derimot har Direktoratet for økonomisk forsvarsberedskap, som sorterer under Handelsdepartementet, av beredskapsmessige grunner gått inn for innkjøp, overhaling og forsvarlig lagring av eldre maskiner og materiell vedkommende brenntorvproduksjonen. Dette er en oppgave som har medført mange reiser og meget arbeid for en del av Myrselskapets konsulenter, et arbeid som fremdeles pågår.

Linjene som Myrselskapet følger når det gjelder brenntorvproduksjonen, og i denne forbindelse arbeidet for å få stoppet jordødeleggende brenntorvdrift, er for tiden først og fremst disse:

1. Av valutamessige og beredskapsmessige grunner søkes produksjonen av maskinelt fremstilt torvbrensel økt. Ved å holde en del produksjonsdyktige brenntorvanlegg i gang også under normale for-

hold, vil vi dessuten stå langt bedre rustet til å utvide denne viktige produksjon på kort varsel i tilfelle av en akutt brenselkrise.

2. Arbeidet for en rasjonalisering av brenntorvdriften fortsettes. Dette er ikke minst viktig i kystbygdene på Vestlandet, i Trøndelag og Nord-Norge — og eventuelt i høgfjellsstrøk — både for å hindre jordødeleggende torvstikking og for å spare vernskogen.

De nevnte oppgaver er etter vår oppfatning så viktige at Myrselskapets muligheter for innsats på dette område ikke bør reduseres, men tvertimot søkes videre utbygget. Det er dette syn som ligger til grunn for styrets forslag om midler til ansettelse av en torvteknisk konsulent som kan spesialisere seg på dette viktige felt (kfr. de senere års budsjettforslag og skrivelse av 14/7-56 til Landbruksdepartementet, bilag 5).

2. Torvstrødriften.

Markedet for torvstrø er stadig ganske stort, den nåværende produksjon — ca. 500.000 beregnede baller i 1955 — tilfredsstillende nemlig ikke behovet helt ut. Det er først og fremst N. S. B.'s forbruk av torvbunter til teleisolasjon som ikke har kunnet dekkes, og likeså har produksjonen av Huminal ikke vært tilstrekkelig stor til å dekke behovet i de senere år. Dessuten er det en tydelig tendens til økt bruk av torvstrø på flere områder, ikke minst i gartneri og hagebruk, og nye måter å bruke torvstrø på dukker dessuten stadig opp. Man kan derfor med ganske stor trygghet tilrå en økning av torvstrøproduksjonen. Myrselskapets konsulentvirksomhet tar derfor sikte på å yte all den assistanse som er mulig når det gjelder undersøkelser og planlegginger i forbindelse med økt produksjon av torvstrø. Det er forutsetningen at den torvtekniske spesialkonsulenten som ønskes ansatt også skal ofre seg for arbeidet med fortsatt rasjonalisering av torvstrøindustrien.

Av særlig interesse på torvstrøindustriens område kan nevnes at Myrselskapet for tiden har gående en del orienterende forsøk med kunstig tørking av torvstrø. Disse undersøkelser utføres ved Sentralinstituttet for teknisk-industriell forskning på Blindern med støtte av Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd. Det samme råd støtter også Myrselskapets arbeid med videreføring av den såkalte Bølgens strøtorvskjæremaskin. Myrselskapets torvtekniske utvalg arbeider også med visse spørsmål i forbindelse med en rasjonalisering av torvstrødriften som tar sikte på å redusere produksjonsomkostningene av det ferdige produkt. Særskilte meldinger om utvalgets arbeid avgis i forbindelse med årsmeldingen.

Parolen er m. a. o.: Gjennom myrundersøkelser, planlegging, forskning og forsøk å nå fram til større effektivitet og økt produksjon av torvstrø, samtidig som produksjonsomkostningene senkes.

3. Myrundersøkelser m. v. i dyrkingsøyemed.

Det er på dette område at Myrselskapet for tiden har sine fleste, største og sannsynligvis også viktigste arbeidsoppgaver. Det gjelder i første rekke undersøkelser — ofte i forbindelse med kartlegging — av større og mindre myrstrekninger som kan nyttes til dyrkingsfelter, både i forbindelse med anlegg av nye bruk og — kanskje fortrinnsvis — som tilskottsjord til bruk som er for små til å danne selvstendige gårdsbruk. I mange tilfelle går for øvrig oppgaven ut på å finne skikkede myrer til anlegg av kulturbeiter for å kunne løse beitespørsmålet på en tilfredsstillende måte. Her kommer også hensynet til en rasjonell skogskjøtsel inn i bildet, det er nemlig meget om å gjøre å få beitefeet ut av skogen. Dette gjelder både i lavere og høyere beliggende bygder de fleste steder i landet.

De største og mest omfattende undersøkelser har hittil vært foretatt i Troms og Sør-Trøndelag fylker, men Myrselskapet har også arbeidet i flere av de andre fylkene i sommer. Vi kan bl. a. nevne kartlegging m. v. av Brygghaugmyrene på Senja, omfattende undersøkelser for Snillfjord jordstyre og myrundersøkelser i Hallingdal for Hol og Al jordstyre med tanke på å skaffe tilskottsjord og kulturbeiter i fjelltraktene til småbrukene nede i dalen. Arbeidet i marken pågår imidlertid ennå for full fart. Det er å håpe at vi rekker over de fleste rekvisisjoner innen arbeidet må innstilles til høsten, i hvert fall i Sør-Norge. I Nord-Norge, hvor det ofte dreier seg om ganske store myrområder som ønskes undersøkt og kartlagt, er det derimot mulig at noen få felter må stå over til neste år. Det er på denne bakgrunn at Myrselskapet søker om å få midler til å ansette en fast assistent ved selskapets kontor på Sortland (jfr. bilag 5).

Myrselskapets konsulentvirksomhet i forbindelse med myr dyrkingen gjelder for øvrig ikke bare undersøkelser og kvalitetsbedømmelse av myrene med tanke på oppdyrking. Det innløper årlig en rekke forespørslser om dyrkingsmetoder, grøfting, synkning, kalking og gjødsling m. v. på myr, og mange av disse spørsmål krever åstedstureiser og undersøkelser i marken. Særlig er henvendelser om størrelsen av synkningen ved dyrking av myr kommet sterkt i skuddet etter at resultatet av de orienterende undersøkelser som Myrselskapet har hatt gående på Jæren i en årrekke ble offentliggjort for et par år siden.

Vi har foran omtalt myrundersøkelser m. v. i dyrkingsøyemed som den sannsynligvis viktigste arbeidsoppgaven som Det norske myrselskap har for tiden. Dette utelukker ikke at det også finnes mange viktige oppgaver på de andre felter som selskapet arbeider med. Ser vi imidlertid *m y r d y r k i n g e n* i relasjon til det program for utvidet *n y d y r k i n g* som Landbruksdepartementet går inn for i St. meld. nr. 60 (1955), nemlig ca. 100.000 dekar fulldyrket ny jord pr. år i årene fremover, er det klart at *m y r e n e* kommer sterkt i forgrunnen som dyrkingsjord. I tillegg til dette kommer ca. 45.000

dekar som årlig forutsettes overflatedyrket til beiter og slått. Som bekjent varierer dyrkingskvaliteten av myrene ganske meget med myrtype, omdannelsesgrad, dybde, beliggenhet og avgrøftingsmuligheter m. v. Derfor er det så viktig at myrenes såkalte dyrkingsverd blir fastslått før man setter kostbare dyrkingstiltak i gang. Det kreves imidlertid både spesialkunnskaper og praktisk erfaring i myrbedømmelse for å kunne vurdere en myrs dyrkingsverd. Derfor ser styret det som en overmåte viktig oppgave at Myrselskapet kan yte den best mulig faglige veiledning, både til offentlige institusjoner og til de mange private myrdyrkere som ber om assistanse.

Et dyrkingsprogram på ca. 100.000 dekar fulldyrket og ca. 45.000 overflatedyrket ny jord årlig er en meget stor oppgave i et land som Norge. Landbruksdepartementet motiverer sitt forslag om utvidet nydyrking bl. a. med at økningen i folketilveksten og tap av dyrket jord til ikke jordbruksformål gjør en så stor nydyrking nødvendig for å holde vedlike gjennomsnittsarealet av dyrket jord pr. innbygger. Videre har hensynet til en høyning av eksistensgrunnlaget for de mange små bruk som vi har her i landet veid tungt ved utformingen av programmet. Landbruksdepartementet skriver for øvrig i St. meld. nr. 60, side 43, at «det kreves ganske sikkert spesielle forholdsregler fra statens side hvis et så stort program skal kunne gjennomføres». Vi er enig i dette, og vi for vår part vil særlig understreke betydningen av grundige forundersøkelser og omhyggelig planlegging når det gjelder nydyrking av myr.

4. *Myrinventering.*

Da Myrselskapet i de senere år ikke har hatt særskilte bevilgninger til myrinventering, har denne gren av selskapets virksomhet bare kunnet drives som utfyllingsarbeid. For tiden pågår myrinventering i Kvenvær herred på Hitra, hvor Myrselskapet i samarbeid med Trøndelag Myrselskap har hatt undersøkelser gående i flere somre. Det er planen å gjøre ferdig inventeringen i Kvenvær i løpet av sommeren, og dermed er alle fire herredene på øya Hitra (Sandstad, Fillan, Hitra og Kvenvær) undersøkt. Myrinventeringen — som er en forrådsstatistisk undersøkelse — omfatter såvel størrelsen av myrarealet fordelt på forskjellige myrtyper som brenntorv- og strøtorvmasser. M. a. o. vil det på denne måten bli innsamlet et verdifullt materiale over hva myrene — og torven som finnes i myrene — best kan nyttes til. Dette har ikke bare privatøkonomisk, men også stor samfunnsøkonomisk betydning.

5. *Forsøksvirksomheten i myrdyrking.*

Forsøksvirksomheten omfatter såvel forsøkene ved Myrselskapets forsøksstasjon på Mæresmyra i Sparbu, som de spredte forsøks-

demonstrasjonsfelter rundt om i landet. Interessen for myrforsøksvirksomheten — og for anlegg av nye forsøksfelter — er ganske stor, og det er bare mangel på midler som hindrer selskapet i å utvide virksomheten ytterligere.

Antallet av felter ved forsøksstasjonen er i år 63 mot 60 forrige år. Det er først og fremst sort- og stammeforsøk, kalking-, jordforbedring- og gjødslingsforsøk som drives, men også frøavl-, omløps-, beite-, grøfte- og dyrkingsforsøk er med, foruten forsøk med ugrasbekjempelse, forskjellige mikronæringsstoffer, sammenlikning mellom avkastningen på mosemyr og krattmyr og omlegging av gammel eng uten pløying. Dessuten drives planteforedling med timotei på 1 felt.

Av spredte forsøksfelter har vi for tiden 19 i alt. Det er virkningen av kalk og forskjellige jordforbedringsmidler, gjødselstoffer og mikronæringsstoffer som undersøkes, foruten en del andre spørsmål. Antallet av spredte felter er økt med 1 felt fra forrige år, 2 felter er avsluttet og gått ut, mens det er anlagt 3 nye felter. De nye felter ligger henholdsvis i Nord-Trøndelag, Hedmark og Østfold fylker (se for øvrig bilag 2).

Molteforsøket på Norrinso i Brandval-Finnskog er fortsatt. Det er foretatt bestemmelse av forholdet mellom han- og hunblomster, karttelling og høsting av forsøksrutene. Dessuten er det foretatt «såing» av moltebær på deler av enkelte forsøksruter.

Merknader til budsjettforslaget.

Utgifter:

- Postene 1—12: Hovedkontoret. De samlede utgifter utgjør kr. 186.500,00 eller kr. 23.000,00 mer enn budsjettforslaget for inneværende budsjettår. Postene 4, 5, 6, 7 og 8 er oppført med samme beløp som i fjor. Utgiftsøkningen på de øvrige poster fordeler seg slik:
- Post 1, lønninger, er økt med kr. 5.890,00, hvilket skyldes et opptjent alderstillegg til en av kontorassistentene, samt økningen som følge av det nye lønnsregulativ pr. 1/10-55.
- Post 2, lønn til en torvteknisk konsulent, var i vårt siste budsjettforslag oppført etter kl. 13, men er nå oppført etter kl. 14 i det nye regulativ. Økningen er kr. 2.570,00. Begrunnelsen for dette er gitt i bilag 5.
- Post 3. På grunn av den forhøyede dietgodtgjørelse m. v. pr. 1/7-56 er posten økt med kr. 1.000,00.
- Post 9, depotavgift, er økt med kr. 200,00 fra foregående budsjettforslag.
- Post 10, myrundersøkelse og myrinventering, viser en økning stor kr. 6.060,00. Herav utgjør lønnsstigningen for 2 mann p. gr. a. det nye regulativ og opprykking fra kl. 13 til kl. 14 for en konsulent fra 1/7-57 etter 8 års tjenestetid,

tilsammen kr. 4.060,00. Reiseutgiftene er økt med kr. 1.000,00 pr. mann, altså kr. 2.000,00 tilsammen.

- Post 11, brenntorvdriften og jordvernarbeidet i kystbygdene, er økt med i alt kr. 7.350,00. Lønnsøkningen til 2 konsulenter p. gr. a. det nye regulativ utgjør kr. 4.850,00, konsulentenes reiseutgifter er oppført med tilsammen kr. 2.000,00 mer enn i fjor, og kontorutgifter er økt med kr. 500,00.
- Post 12, diverse utgifter, som er en avrundingspost, er redusert med kr. 70,00 fra i fjor.
- Post 13, Torvskolen i Våler. Utgiftene her er oppført med samme beløp i vårt forrige budsjettforslag.
- Post 14—16 gjelder Forsøksstasjonen på Mæresmyra, utgjør tilsammen kr. 115.000,00, dvs. en økning stor kr. 5.500,00 fra forrige budsjettforslag. Dette skyldes overveiende økede arbeids- og driftsutgifter med tilsammen kr. 5.000,00. Hertil kommer en økning stor kr. 500,00 på maskin- og redskapskontoen.

Inntekter:

- Post 1, medlemskontingent, er oppført med samme beløp som i vårt forrige budsjettforslag.
- Post 2, renter av legatkapital til fri disposisjon, er økt med kr. 300,00.
- Post 3, renter av legater til fremme av myr dyrkingen, er oppført uforandret fra i fjor.
- Post 4, inntekter av tidsskriftet, er oppført med samme beløp som i fjor.
- Post 5, forpaktningssavgifter ved Torvskolen i Våler, er oppført uforandret.
- Post 6, inntektene ved Forsøksstasjonen på Mæresmyra, er økt med kr. 5.000,00 sammenliknet med i fjor (se bilag 2).
- Post 7, husleieinntektene ved Forsøksstasjonen, er økt med kr. 200,00.
- Post 8, private bidrag, er oppført med samme beløp som i fjor.
- Post 9, distriktsbidrag og diverse refusjoner, er økt med kr. 1.000,00 sammenliknet med forrige budsjettforslag.
- Post 10, statsbidrag, er oppført med kr. 236.000,00 eller kr. 22.000,00 mer enn det er budsjettert med for inneværende budsjettår. Økningen er først og fremst en nødvendig følge av lønnsstigningen pr. 1. juli i år og grunnet regulativmessig opptjente alderstillegg, samt økede reiseutgifter. Lønnsøkningen alene utgjør kr. 17.370,00, alle oppførte stillinger tatt i betraktning. Tar vi bare med de stillingene som er såkalt «faste», er de bundne regulativmessige lønnsøkninger

kr. 13.215,00. Reiseutgiftene, som også er bundet ved stortingsbeslutning, er økt med tilsammen kr. 5.000,00. Grunnet tariffmessige lønnsøkninger pr. 1/3-56 er dessuten arbeidslønningene ved forsøksstasjonen på Mæresmyra økt sterkt siden forrige budsjettforslag ble avgitt (jfr. bilag 2).

Slutningsbemerkinger:

Myrselskapets arbeidsområde spenner over et vidt felt — fra praktisk-vitenskapelige myr- og torvundersøkelser som grunnlag for jordbruksmessig og torvteknisk utnyttelse av myrene til maskinell myr- dyrking og med brenntorv- og torvstrøindustri. Det er klart at dette stiller ganske store krav til selskapet når det gjelder effektiv konsulentvirksomhet. Konsulentene bør av samme grunn ha både allsidige kunnskaper og helst også god praksis. Likevel vil det kreves spesialister når det gjelder enkelte særoppgaver. Derfor søker selskapet på ny om midler til ansettelse av en torvteknisk spesialkonsulent. Videre vil vi igjen understreke betydningen av at den foreløpige ordningen som nå er etablert med en midlertidig assistent ved avdelingskontoret i Nord-Norge, nå må bli fast. Ordningen er mindre tilfredsstillende både for vedkommende assistent og for Myrselskapet. Man risikerer bl. a. at det ikke blir den kontinuitet i arbeidet som er ønskelig når det gjelder så krevende oppgaver som det her er tale om.

Det fremlagte budsjett lyder på en samlet utgift stor kr. 302.500,00. Herav dekkes av egne midler kr. 66.500,00 eller ca. 22 % av det samlede budsjett. Budsjettet forutsetter en samlet statsbevilgning på kr. 236.000,00 mens vi forrige år søkte om kr. 214.000,00 i statsbidrag. Sammenlikner vi med det statsbidrag som er bevilget for inneværende termin, nemlig tilsammen kr. 193.000,00 (kr. 90.000,00 fra landbrukskontoret, kr. 73.000,00 fra skogkontoret og kr. 30.000,00 fra jordkontoret), blir det en økning stor kr. 43.000,00. Dette er en forholdsvis stor økning, men vi mener at bevilgningen er påkrevet og at midlene vil være vel anvendt.

Styret tillater seg derfor i henhold til foranstående ærbødigst å søke om et ordinært statsbidrag for kommende budsjettermin,

stort kr. 236.000,00,

til Det norske myrselskaps virksomhet.

Likelydende søknader er sendt både Landbruksdepartementets landbrukskontor og skogkontor.

Fremlagt og vedtatt på styremøte den 24. august 1956.

DET NORSKE MYRSELSKAP

Knut Vethe.
(sign.)

Aasulv Løddesøl.
(sign.)

Bilag 1.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1957.

Utgifter:

A. Hovedkontoret:

1. Lønninger	kr. 48.840,00
2. Torvteknisk konsulent	» 16.170,00
3. Diverse torvtekniske forsøk, demonstrasjoner, be- faringer o. l. (inklusive reiseutgifter)	» 7.000,00
4. Møter m. v.	» 1.000,00
5. Tidsskriftet	» 5.000,00
6. Kontorutgifter og revisjon	» 8.400,00
7. Bibliotek og trykksaker	» 500,00
8. Analyser	» 300,00
9. Depotavgift	» 550,00
10. Myrundersøkelser og myrinventer- ing:	
Lønninger til 2 mann	kr. 31.760,00
Reiseutgifter og håndtlangerhjelp for 2 mann	» 12.000,00
Kjemiske og botaniske analyser	» 400,00
	» 44.160,00
11. Brenntorvdriften og jordvern- arbeidet i kystbygdene:	
Lønninger, 2 konsulenter	kr. 39.050,00
Reiseutgifter m. v. for 2 mann	» 12.000,00
Kontorutgifter, distriktskonsulentene »	2.000,00
Kjemiske og botaniske analyser	» 300,00
	» 53.350,00
12. Diverse utgifter (torvstatistikk, bildemateriell o. l.)	» 1.230,00

B. Torvskolen i Våler:

13. Grunnavgifter, assurance, vedlikehold m. v.	» 1.000,00
--	------------

C. Forsøksstasjonen på Mæresmyra:

14. Funksjonærlønninger	kr. 36.700,00
15. Driftsutgifter (jfr. bilag 2)	» 75.800,00
16. Andre utgifter (jfr. bilag 2)	» 2.500,00
	» 115.000,00
Tilsammen	kr. 302.500,00

Inntekter:

1. Medlemskontingent	kr.	3 500,00	
2. Renter av legater til fri disposisjon »		12 700,00	
3. Renter av legater til fremme av myr dyrkingen	»	2 200,00	
4. Inntekter av tidsskriftet	»	3 600,00	
5. Inntekter ved Torvskolen i Våler (forpaktning savgifter m. v.)	»	3 000,00	
6. Inntekter ved forsøksstasjonen på Mæresmyra	»	25 500,00	
7. Husleie på Mæresmyra	»	2 000,00	
8. Private bidrag	»	5 000,00	
9. Distriktsbidrag og diverse refusjoner vedk. myrundersøkelser og myrinventering	»	9 000,00	
			kr. 66 500,00
10. Statsbidrag			» 236 000,00
			<hr/>
	Tilsammen	kr.	302 500,00
			<hr/>

Bilag 2.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for kalenderåret 1957.

Driftsutgifter:

1. Forsøk og gårdsdrift	kr.	53 000,00	
2. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter, inkl. reiseutgifter	»	5 000,00	
3. Analyser	»	1 400,00	
4. Trygding, kontorhold, avgifter og og litteratur	»	5 000,00	
5. Faglig hjelp og kontorhjelp	»	5 000,00	
6. Vedlikeholdsutgifter	»	6 000,00	
7. Særtrykk av meldinger	»	400,00	
			kr. 75 800,00

Andre utgifter:

1. Grunnforbedringer og nydyrking....	kr.	1 000,00	
2. Maskiner og redskaper	»	1 500,00	
			» 2 500,00
			<hr/>
	Sum	kr.	78 300,00
			<hr/>

Inntekter:

1. Salg av produkter	kr. 25.000,00	
2. Refusjoner for forsøk	» 500,00	
		_____ kr. 25.500,00

Merknader til forslaget.

Post 1 er økt med kr. 5.000,00 i forhold til budsjettforslaget for inneværende år. Grunnen er den at tariffene for arbeidslønningene er steget i henhold til revisjonen pr. 1. mars 1956. Dessuten har også driftsmidlene steget. Økningen i arbeidslønninger pr. dag og mann utgjør kr. 3,40. Det er da forutsatt at arbeidslønningene blir som nå i 1957.

De øvrige poster på driftsbudsjettet er oppført med de samme beløp som for inneværende år. Vedkommende post 5, «Faglig hjelp og kontorhjelp», vil jeg bemerke: Denne budsjettpost er oppført gjennom flere år uten at det er blitt noe resultat. Det vi ønsker er en fast ordning før den settes ut i livet. Tanken fra min side er at vedkommende arbeider på kontoret om vinteren og lønn til dette er oppført som særskilt post. Om sommeren arbeider vedkommende på forsøkgården, og lønnen er ført på «Forsøk og gårdsdrift». Ifall det blir aktuelt med forsøkteknikere ved forsøkgårdene, kan stillingen overføres dit.

Andre utgifter:

1. Denne post er oppført med samme beløp som forrige år. Vi trenger en del penger til fortsatt utbedring av grøfter og opprensning av kanaler og til et planlagt planlegg ved forsøksstasjonen.

2. Denne post er økt med kr. 500,00. Vi trenger å få kjøpt en ny såmaskin for korn.

Inntekter:

Salg av produkter er oppført med kr. 5.000,00 mer enn for inneværende år, og posten «Refusjoner for forsøk» er oppført med det samme beløp som i fjor.

Forsøkene m. v. i 1956.

Ved forsøksstasjonen er det i 1956 lagt an følgende forsøksfelter:

- Sort- og stammeforsøk:
6 i eng, 3 i poteter, 3 i neper og 1 i følgende vekster: Havre, bygg, grønnfôr, gulrot, hodekål, i alt 17 felter, dertil små prøver av blomkål, salat, raudbeter og purre.
- Kalking og jordforbedring:
3 kalkfelt, 10 kombinerte gjødslings- og kalkfelt, 2 kombinerte sand- og kalkfelt, i alt 15 felter.

3. Gjødslingsforsøk:
9 i eng, 4 i korn og 1 i neper, i alt 14 felter.
4. Frøavl:
1 felt.
5. Omløpsforsøk:
3 på grasmyr og 1 på mosemyr, i alt 4 felter.
6. Grøfteforsøk:
1 på mosemyr.
7. Ugrasbekjempelse:
1 felt i åker og prøving av brakk mot kveke og nyseryllik, i alt 4 felter.
8. Beiteforsøk:
1 grøfteforsøk til beite.
9. Mikronæringsforsøk:
1 i bygg og 1 i eng, i alt 2 felter.
10. Dyrkingsforsøk:
1 felt på mosemyr.
11. Sammenligning mellom avkastnaden på mosemyr og krattmyr,
1 felt.
12. Omlegging av gammel eng uten pløying, 1 felt.
13. Planteforedling, 1 felt med timotei.
Av oversikten går fram at det er i alt lagt 63 felter av ymse slag.

Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

Av tabellen går fram at det er lagt i alt 19 spredte felter. To felter i Nærøy, Nord-Trøndelag, er gått ut. Av nye felter er lagt et på Aursjømyra i Verran, det er et avvatningsforsøk på brenntorvmyr. Et gjødslingsfelt er anlagt i Trysil på Nyslåttfeltet, hos Leonard Muru-åsen og et sand- og kalkfelt er anlagt på S. Måstad gård, Rødnes i Østfold, av Myrselskapets funksjonærer i Oslo. Feltet på brenntorvmyr i Stavik, Fræna, er omlagt og ble tilsådd på nytt siste vår.

Fra Osen jordstyre i Sør-Trøndelag foreligger spørsmål om forsøk på myr, og det vil i høst bli utført undersøkelse av myra.

Diverse.

Av grunnforbedringer er utført opprensning av grøftesystemer som er slemmet igjen av finsand (mo) og likeså av kanaler. Der hvor grøftene kommer ned i undergrunnen av fin sand, vil de gjerne få en kortvarig virkning, selv om rørene blir godt dekket av moselag.

I høylåven er det lagt betonggulv i gjennomkjøringen til høyheisen, og ei låvebru er forsynt med åser av jernbaneskiner og pålagt nytt dekke. I potetkjelleren i styrerboligen er foretatt reparasjon av gulv. Ved inngangen til kjelleren hadde frost sprengt gulvet i stykker.

Maskin- og redskapslåven, som ble oppført i 1946, er pålagt nytt papptak. Det viste seg at den papp som ble brukt ved oppføringa av

Oversikt over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter i 1956.

Forsøkssted	Sand- og kalk- felter	Gjøds- lings- felter	Mikro- næ- rings- felter	Andre for- søk	Sum	Feltstyrer
Nordland fylke:						
Fiplingdal	1			2	3	K. Arsund.
Nord-Trøndelag fylke:						
Tramyra, Overhalla	1		1		2	O. Klykken.
Fjellbygda, Kvam				1	1	R. Nordtug.
Vikna		2	4		6	A. Prestvik.
Aursjømyra, Verran				1	1	L. Kvål v/ Ny Jord.
Sør-Trøndelag fylke:						
Måmyr, Roan				1	1	A. Furuset.
Møre og Romsdal fylke:						
Stavik, Fræna				1	1	R. Gjelsvik.
Hedmark fylke:						
Flendalen, Trysil		1			1	A. Vatnebryhn.
Nyslåttfeltet		1			1	A. Vatnebryhn.
Jenngårdsmyr, Vang al- menning				1	1	Blæstad små- bruksskole.
Østfold fylke:						
S. Måstad gård, Rødenes..	1				1	G. Jowall.
Sum	3	4	5	7	19	

huset var av svært dårlig kvalitet, det var vel noe avfall fra okkupa-
sjonstida.

Det er videre utført utvendig maling på en del av husene ved
forsøksstasjonen og en del innvendig maling i styrerboligen. I styrer-
boligens kjøkken er anskaffet et nytt veggskap. På forsøksassisten-
tens rom er foretatt maling og installering av kraft og lyskontakter.

Av besøkende har vi bl. a. — som i tidligere år — hatt elevene ved
landbruksskolen på Mære, og av utlendinger har vi hatt besøk av
landbrukskandidat Kivekäs, Finland.

Myrkonsulent Aksel Hovd døde den 27. april i år, og som ny
forsøksassistent ble ansatt landbrukskandidat Tor M. Bratberg,
Beitstad i Nord-Trøndelag. Han overtok stillingen fra 1. mai.

Nordiske jordbruksforskernes kongress ble holdt i Stockholm i
tiden 27. til 30. juni i år. Forsøkslederen fikk høve til å delta i denne
kongress.

I juni måned ble gjort en inspeksjonsreise til forsøksfeltene i Ytre Namdal.

Som praktikant ved forsøksstasjonen har vi i sommer hatt agr. Ragnar Bødvarsson fra Island.

Ellers skal opplyses at det som før er utført nedbørmålinger for hele året og temperaturmålinger for sommerhalvåret. Tørrstoffanalyser av poteter og nepe utføres som før ved forsøksstasjonen.

Mære, den 15. august 1956.

Det norske myrselskap

Hans Hagerup.

(sign.)

SYNKINGSPROBLEMER PÅ MYR.

Foredrag på N. J. F.s kongress i Stockholm den 27. juni 1956.*)

Av Aasulv Løddesøl.

Synkningsproblemene på myr som her skal behandles, er begrenset til å omfatte spørsmål i forbindelse med jordbruksmessig utnyttelse av myrene. Grunnen til at synkningen i forbindelse med myr dyrking stadig vies større og større oppmerksomhet, er de mange praktiske og økonomiske ulemper som myrsynkningen fører med seg. Det er her nok å nevne snarlig omlegging av eldre grøftesystemer, gjentatt senkning av hovedavløp eller kanaler og omlegging av stikkerrenner og brofundamenter m. m.

Dette at organiske jordarter tappes for overflødig vann, resulterer altså i en større eller mindre nivåsenkning av overflaten. Det er da naturlig å nevne selve tørrleggingen i forbindelse med oppdyrkingen som en av hovedårsakene til myrsynkningen. Når det overflødig vannet — som alle myrer i naturtilstanden inneholder — fjernes ved grøfting, resulterer dette i at torvens mange porer fylles med luft. Derved forsvinner oppdriften som vannet ga årsak til og vi får en naturlig trykkøkning fordi jordmassen synker sammen

*) I «Meddelelser fra Det norske myrselskap», hefte nr. 1 for 1955 publiserte undertegnede en melding om myrsynkning. Meldingen som hadde titelen: «Orientering om synkningsproblemet på myr», ble også gitt ut som særtrykk. Det har vist seg å være stor interesse for de spørsmål som ble behandlet i meldingen, og etterspørselen etter særtrykk har derfor vært ganske stor, slik at opplaget nå på det nærmeste er gått ut. Av samme grunn er opplaget av vedkommende hefte av tidsskriftet hvor meldingen var trykt, skrumpet sterkt inn. Vi tar derfor her inn et kort foredrag om «Synkningsproblemer på myr» som ble holdt på Nordiske Jordbruksforskernes Kongress i Stockholm i juni i år.